

KÖSZÖG ÉS VIDÉKE

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona
negyedévre 2 korona, egyes szám ára
20 fillér.

Nyiltár sora 40 fillér.

Hirdetés nagyság szerint.

Szépirodalmi, társadalmi, és köz-
gazdasági hetilap.A lap szellemi részét illető közlemények
a szerkesztőséghez intézendők.Előfizetési pénzek és reklamációk
Rónai Frigyes kiadó
címeire küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

XXIX. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
JAMBRIKS LAJOS.

29. szám.

A nép gazdasági megerősödése.

Azt állítják, hogy a magyar nép idegen minden újítás, minden új alakulás iránt. Ezt az állítást csak feltételesen lehet elfogadni, akként, hogy nem annyira „idegen“, mint inkább óvatos s ezt az óvatosságot lehet-e rossz néven venni attól a néptől, melynek jóhiszeműségével oly sokan és oly sokszor már visszaéltek! Eloszlik azonban minden idegenkedése a kedvező gyakorlati tapasztalatok megismerése után, amint ezt kisebb gyakorlati példák mellett, korszakalkotó eszmék gyakorlati megvalósításából folyó kedvező eredmények megismerése az azok nyomán fakadt felbuzdulás igazolja.

A legújabb idők viszontagsági szintén egy ilyen korszakalkotó eszme igazságáról győzik meg a magyar népet, mely eszme a: szövetkezésben az erő jelszavában jut kifejezésre. És ha megdölgünk, valóban a gazdasági újjászületésnek, az erkölcsi, anyagi emelkedésnek, a gyöngye társadalmi rétegek megerősödésének alig van hathatósabb eszköze és módja, mint a: szövetkezés. Bámulatosak azok az eredmények, melyeket a szövetkezetek révén, különösen a nyugati államokban, de immár minálunk is sikerült elérni. Ezeknek az eredményeknek láttára nem hihető, hogy akadjon józan és igazságos gondolkodású közgazda, vagy szociálpolitikus, aki ellenséggé lenne a szövetkezetek bármilyen formájának.

Vegyük csak sorra a különböző szövetkezeti formákat és egy két adat minden demosthenesi szónál szebben fog beszélni.

A szövetkezetek legismertebb formája kétszertelenül a hitelszövetkezet. Hitelszövetkezetek sokaságát és eredményességét tekintve Németország és Franciaország áll a legelső helyen. A hitelszövet-

kezet kisemberek apró filléreinek halmazba gyűjtése, apró emberek szövetkezése arra a célra, hogy a hitelnyújtást, a nagy tőkétől függetlenül fogják intézni és az apró filléreknél ezen emberbaráti s ami a fő erkölcsi alapon való összehalmozódása a mult esztendő nagy gazdasági válsága idején, amikor a félelmetes és hatalmas angol bank is kényszerítve volt a kamatlábát hihetetlenül magasra emelni, azt eredményezte, hogy ugy Németországban, mint Franciaországban az apró kisemberek mindenkor hozzájuthattak szövetkezeteik révén, a birodalmi banknál is jóval olcsóbb kölcsönhöz. Így volt minálunk is! A mult években, amikor mindenhol hihetetlenül megdrágult a pénz, a szövetkezetekben megmaradt olcsónak, a szövetkezetek tehát erősebbek és hatalmasabbak, mint maguk az óriás tőkével dolgozó hatalmas pénzintézetek és bankok.

A szövetkezetek második és legismertebb formája a: fogyasztási szövetkezet. A fogyasztási szövetkezet nem más, mint az emberek társulása arra a célra, hogy szükségleteiket közösen, tehát nagyban szerezzék be és azt egymás között, nyereszkesedés nélkül szétosztják. Aki nagyban vásárol, az mindig olcsóbban kap mindent, mint aki kicsinyben vesz. A fogyasztási szövetkezetek haszná-
tehát a „kétszer kettő — négyen“ alapszik. A fogyasztási szövetkezeteknek igazi hazája Anglia, hogy itt milyen eredményeket értek el a szövetkezetek révén, elég arra hivatkozni, hogy az angol fogyasztási szövetkezeti központ ma már 700 millió korona forgalmat tud felmutatni. Széltű ez a szám. Ehhez képest mi magyarok még nagyon hátra vagyunk, de nem szabad felejtetni, hogy nálunk a mozgalom még alig 10—12 esztendő és a magyar fogyasztási szövetkezeti központ a „Hangya“ az ő 15 millió korona évi forgalmával, mégis ma

már a hatodik helyet foglalja el a világ nagy szövetkezetei között.

A fogyasztási szövetkezetek közvetett és közvetlen hasznáról talán felesleges is beszélni. Elég csak arra rámutatnunk, hogy ahol fogyasztási szövetkezet alakult, sikerült mindenhol az árakat 11—15%-al redukálni, könnyű kiszámítani ebből, hogy a fogyasztási szövetkezetek szolid üzleti alapon álló versenye mily nagy hasznára volt, különösen az alsóbb néposztálynak.

Hitel és fogyasztási szövetkezeteken kívül vannak értékesítő, termelő, bérleti és biztosító szövetkezetek s egész sereg más fajta szövetkezeti alakulás.

Mindenféle szövetkezetnek a célja elsősorban az, hogy az egyénben rejtő esékély anyagi és erkölcsi erőt, a társulás révén meghatározza és így szolgáltatásba állítsa az anyagi és erkölcsi boldogulásnak. A szövetkezet sohasem akar az egyének versenyét csinálni, hanem ellenkezőleg, magát az egyént ki akarja ragadni elhagyatottságából és elnyomottságából, a szövetkezetek tehát nemcsak gazdasági célt szolgálnak, hanem szociálpolitikait is. Nemesak anyagi céljai vannak a szövetkezeteknek, hanem erkölcsiek is, szervezni akarják a legalsóbb társadalmi rétegeket, az erőtelenebből erőseket akarnak csinálni. Ezért, ha valakinek, úgy nekünk magyaroknak van szükségünk szövetkezetekre, hisz nálunk oly kevés az egyetértés, mi egymást oly nehezen értjük meg.

A szövetkezetek legalább összehoznak bennünket ideig-óráig egy közös cél érdekében.

Ki tudja, hogy ez a körülmény nem-e fog idővel bő gyümölcseket érlelni?

Tárca.

Honvág.

Ballard asszony, a cselédszerzőné, kit azzal biztattam meg, hogy tehénpásztorot kerítsen számomra, egy szelíd kinézésű, csendes gyerekekkel állított be hozzám, ki olyan cunios és félénk volt, mint az ózike.

— Ez a kis jószág már sok mindenben ment keresztül — szolt madame Ballard. — Nincs olyan dolog, melyben ki nem ismerné magát. Bártaud odaállhatja, ahol szüksége van rá.

Bár Ballard asszony nem lelkesített túlságosan dicséretével, mégis szolgálatomba fogadtam a kicsikét, annál is inkább, mert annyira felbresztette érdeklődésemet, hogy egy pillanatig se nem habozva, azonnal telmenttem őt attól a hivatástól, amelyre eleinte szántam. Így közvetlen környezetembe került, mint valami értékes, ritka madár, kis kutya, vagy szép macska, csak azért, hogy élénk szemével és ügyes mozdulataival gyönyörködtessen. Ezen a kötelességen kívül egyéb foglalkozása nem is volt. Tétlenül járkált a házban és lenyugvon jótormán sohasem szolt hozzám. Csupán két nagy, szelíd szemével beszélt, melyek irántam alázat és imádat árultak el.

Tatou! . . . milyen idegenül hangzó, különös név, mely kissé nemesek gályaszagú volt, de magával hozta a narancsok, banánok hazájának illatát is. Nem tudta vajon honnan jutott nevéhez, de azt sem, hogy ki adta neki. Magáról egyáltalában többet nem tudott, mint azt, hogy neve: Tatou!

Nem tudtam megérteni, hogy miért adtak neki

ezt a nevet? Hiszen arcában semmi sem volt, mi idegenül hangzó nevéét igazolta volna, mellyel azokat a zöld színben játszó kis állatokat jelzik, melyek az Océánon messze túl, az őserdők árnyas mocsaraiban tanyáznak. Kinevezésében nem volt semmi szokatlan. Eppen úgy nézett ki, mint hazánkban a többi gyerekek, vagyis inkább úgy, mint egy kis bretagnei leány, kiknek a tenyveserdő csendje ép oly meghitt, mint a csupasz sziklák vigasztalansága és az avar kiéltensége. O azonban semmit sem tudott a tenyvesekről, a csupasz szirtokról és a pusztaságról. Csupán azt az egyet tudta, hogy Tatounak nevezik. (Tatou magyarul: tobozka) [páncélos állat].

Honnan jött? . . . Azt sem tudta! Homályos és elmosódott emlékei csak addig nyultak, hogy midőn kicsi volt, kezénél fogva vezették, hogy mogorva épületekben, melyek benyomásai után itélve, fogházak, vagy szegényházak lettek, lassan-lassan felnőtt, bár nem valami magasra. Ezek az épületek zsufolva voltak hozzá hasonló, kicsi beteges teremékekkel, kik ott a világ minden részéből és irányából összegyűltek. Közülük legtöbbször meghaltak. Lobogó gyertyák között és morgó kiserők által követve, naponta lehet látni kis koporsókat a temetőhöz vezető úton. Tiszta lelkű éjjelenként röpített az égbe, a felhő, kicsi gyermek-ágyaicskából. De fájdalmas arccal, téhér kezeccsékkel és nagy, kérdő szemekkel, helyükre ismét jöttek mások. Sem az ágyak, sem a koporsók sohasem voltak üresek és a temetőben mindig közelebb és közelebb jutottak egymáshoz a sötét fakeresztek. Viaszteleh arcú asszonyok kiknek hosszú uszályos, fekete ruhájuk a padlót söpörte, kiknek homlokát berámázta a felhő fókötő s kiknek ajkai annyira kiszáradtak a végnélküli imádságok lehelletétől, mint a virágágyak, melyeken keresztül fújt az északi szél. Ezek az épületek, hoi éjjel-nappal

szünet nélkül kongott a harang, a hideg folyosók, az elzárt udvarok, a lépcsőzetesre megnyírt galagonyabokrok, melyek a magas kőfalhoz lapultak, a kápolnák, összevéve borzalommal töltötték el Tatout, bár mindezekről csak bizonytalan és zavaros emlékei voltak, olyanok mint azok a képek, melyeket lelkében a multról alkotott.

Hosszas kérdezősködés után megtudtam, hogy Tatout, miután elhagyta az ódon házat, egymásután több családnál helyezték el, kik a legantosabb szolgálatra szoritották a gyermeket. Olyan munkát kellett végeznie, ami gyenge karjainak túlságosan kemény és nehéz volt. Piszkos aggyastyánok üdözték szerelmükkel, gonosz asszonyok pedig merdükben véresre verték.

De lelkében nem maradt semmi foltja ennek a piszoknak és semmi gyűlölet a sok megkínóztatásért. E kristálytisza gyermeklelkéről minden visszapattant!

Körülbelül egy év elteltével Totou mély buskomorságba merült. Gyakran találtam őt könyek között.

— Miért sírsz? — kérdeztem tőle ilyenkor.

— Mert szomorú vagyok!

— És miért vagy szomorú?

— Nem tudom! . . .

— Talán nem szeretsz többé engem Tatou?

— Oh, igen, igen! . . . Nagyon szeretem önt, de szeretem szülőföldemet is!

— Szülőföldedet? . . . Ugyan, ugyan, hiszen nem is ismered!

— Talán éppen azért! Anyira vágyom utána!

— Oda nem térhet vissza az ember honnan nem jött!

— Mégis, mégis! Azért vagyok olyan szomorú, azért sírok . . .

Egy napon így szolt hozzám:

— Ma éjjel szülőföldemről álmodtam! . . . Az ma-

— Lea... az Isten szerelmére kérlek... mond 284.909. sz.
meg nekem, hogy őt nem szereted?

— Alljon föl! — felelt Lea röviden.
E parancsnak is engedelmességet, tolegyenesedve állt előtte és Lea minden egyes szót nyomatékkal hangsúlyozva, így szólt:
— Ön vagy bolond, vagy nyomorult! Igen... én szeretem őt... szeretem Rogert és csak ő lesz a férjem!

A marquis dühében fölkiáltott: a következő pillanatban Lea ellillant és ő egyedül állt a folyosón, azt sem tudva, ébren van-e vagy álmodik. Hogy Rogere vonatkozó kérdésére Lea ily tisztán és határozottan fog felelni, ezt nem várta... ők ketten már meg-egyezettek és ő...

A szalonba visszatérve, Courtaron odaült Tresmes asszony mellé, ki egy fiatal diplomátával kacérkodott; ez észrevette zavart kitejézését és halkán kérde tőle:

— Mi történt, marquis?
— Valami hallatlan... lehetetlen!
— Beszéljen hát!
— Ah, szinte nevetséges volna, ha egyuttal nem...
— Ne kinozzon tovább, — sürgeti a fiatal asszony mikor Courtaron elhallgatott.
— Elő kell önt készítenem, — hebegett Courtaron.

— Micsoda? Ő elég örült lenne, hogy nőül vegye őt?
Eltalálta!...

Tresmes asszony majd elajult és csak hosszabb szünet után, halkán és tudokolva kérdezte:

— Honnan tudja?
— A legjobb forrásból.
— Rogertől?
— Nem, a leány saját szájából, magától Leától.
— De ennek nem szabad megtörténnie!
— Rogert sajnálom; de mint lehet a dolgot el-odáznai?

— Nem tudom, gondolkozzék. Valamit találni kell!

— Hm, ha Roger tudná, amit én tudok...
— Mit tud... beszéljen... gyorsan!
— Nem semmit sem, nem szabad gondanom!
— Hogyan? Nem barátja ön Rogere? Nem kötelessége önnök, hogy őt figyelmeztesse?

— Ezt nem tagadom és mégis... épp nekem nem szabad szólanom!
— Tud valamit a leányról?
— Ezt nem merném állítani, — mosolyog a marquis és páratlan szemtelenséggel hozzá teszi: De nagyon jól ismerem őt!

Tresmes asszony kérdőleg tekint rá; a következő pillanatban már megértette amit mondani akart és lihegve suttogta:

— Ön a kedvese volt?
Courtaron ügyesen szünetelt zavarral hallgatott és úgy tett, mintha tavozni akarna... nagyönis jól tudta hogy az efféle néma hazugságok és rágalmak sokkal biztosabban hatnak, mint a kiejtett szó és hogy ez oly éles, mint a kétélű kard. Most, hogy Tresmes asszony állította Lea és Roger közé, biztos volt dolgában; a fiatal asszony odahajolt tuléhez és maga elé tartott legyezője mögött sugta:

— Vallja csak be, hogy a kedvese volt; pillan-tásai, hallgatása elárulta önt, oszlassa el kételyeimet!
— Soha!
— Így hát esküdjek meg, hogy nem volt az!

— A marquis ördögös mosolygással felelt, felvonta vállait és ellillant, mielőtt a helyig még tovább folytathatta volna a vallatást. A következő pillanatban Tresmes asszony már határozott, fölkeresi Rogert, elmond neki mindent és aztán...

(Folytatók.)

Vasuti menetrend.

Sopronból—Közsegre:

Sopron	Közege	Közege	Közege
Sopron	4:00	10:15	1:45
Marka Kaphaza	4:11	10:26	1:56
Sopron-Keresztúr	4:23	10:38	2:08
Alapötörfa	4:35	10:50	2:20
Sopronnyek Haracsny	4:47	11:02	2:32
Doborján	4:59	11:14	2:44
Lakompak	5:11	11:26	2:56
Veperd Kabold	5:23	11:38	3:08
Sopronszentmárton	5:35	11:50	3:20
Sopronujlak	5:47	12:02	3:32
Csára	5:59	12:14	3:44
Felsőpulya	6:11	12:26	3:56
Alfölpulya	6:23	12:38	4:08
Felsőházló	6:35	12:50	4:20
Röt-Rendek	6:47	13:02	4:32
Közsegvirgyógyintézet	6:59	13:14	4:44
Közseg	7:11	13:26	4:56

Közsegéről—Sopronba:

Közseg	Sopron	Sopron	Sopron
Közseg	3:58	8:25	4:07
Közsegvirgyógyintézet	4:08	8:35	4:17
Röt-Rendek	4:19	8:47	4:28
Felsőházló	4:30	8:58	4:39
Alfölpulya	4:41	9:09	4:50
Felsőpulya	4:52	9:20	5:01
Csára	5:03	9:31	5:12
Sopronujlak	5:14	9:42	5:23
Sopronszentmárton	5:25	9:53	5:34
Veperd Kabold	5:36	10:04	5:45
Lakompak	5:47	10:15	5:56
Doborján	5:58	10:26	6:07
Sopronnyek Haracsny	6:09	10:37	6:18
Alapötörfa	6:20	10:48	6:29
Sopron-Keresztúr	6:31	10:59	6:40
Marka Kaphaza	6:42	11:10	6:51
Sopron	6:53	11:21	7:02

A bekértett számok éjleli időt jelentenek

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó 1881. évi XL. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a közsegi kir. járásbíróság által 1909. évi V. 161/1. számú végzéssel Tegla Antal szombathelyi lakos végrehajtó javára 313 korona tőkekövetelés és jár. erejéig elendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bír. roílág letoglalt és 609 koronára becsült butorok és ágyneműekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a közsegi kir. járásbíróság 1909. évi V. 161/2. számú kiküldést rendeló végzése folytán a helyszínén, vagyis Közsegben Intézet-utca 338. sz., leendő eszközésére

1909. évi július hó 31-ik napján
d. u. 2 óra

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára azonnal készpénzben, illetve 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiűzetendő.

Együttal az 1881. LX. t. c. 111. §-ának rendelkezést felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez jogot tartanak, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig alulírt bír. végrehajtónal egy példányban írásban adják be, vagy pedig szóval bejelentsek.

Kelt Közseg, 1909. évi július hó 14. napján.

Kiss Kálmán,
kir. bír. végrehajtó.

228.909. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a közsegi kir. járásbíróságnak 1909. évi V. 149/1. számú végzése következtében dr. Schneller Aurel ügyvéd által képviselt Stessel Farkas javára 7011 korona 11 fillér s jár. erejéig 1909. évi május hó 7-én fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felűltoglalt és 1130 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különféle bórának nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a közsegi kir. járásbíróság 1909. évi V. 149/2. számú végzése folytán 7011 korona 14 fillér tőkekövetelés, ennek 1908. évi február hó 20. napjától járó 5% kamatai, 1% váltódíj és eddig összesen 248 kor. 88 fillérben bír. roílág már megállapított költségek erejéig, Hosszszegen a bórgyárban leendő megtartására

1909. évi augusztus hó 3-ik napján
d. e. 10 óra

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzűzetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felűltoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Közseg, 1909. évi július hó 12. napján.

Kiss Kálmán,
kir. bír. végrehajtó.

Hirdetmény.

A hordóhitelesítés Szombathelyen hetenként minden hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön; — Közsegben minden pénteken és szombaton eszközöltetik.

Közseg, 1909. július 18.

Nusser Károly,
vármegyei hordójelző.

Tüzifa eladás.

Tölgy dorong . . . 1 mtr. K 5.—
" hasáb . . . 1 mtr. " 7.—
Bükk dorong . . . 1 mtr. " 6.—
" hasáb III. o. 1 mtr. " 8.—
" " II. o. 1 mtr. " 8.50
" " I. o. 1 mtr. " 9.—
rendesen megrakva, házhoz szállítva.

Megrendelhető helyben

Jánosa Gyula,
fűszerkereskedésében.

Eladó állatok.

A lékai tisztartóssághoz tartozó Kis-Ostoros (Sopron m.) gazdaságban a következő állatok kerülnek eladásra:

20 drb. tóhén,
10 drb. mustra ökor,
10 drb. különböző koru és ivaru növendék,
20-25 drb. mustra birka.

Bővebb felvilágosítással szolgál a ker. tisztartósság Leka (Vas m) Vasuti állomás Rötrendek 7 km.-re. Postakocsi közlekedés

Kiadó lakások.

Közsegben a Gyöngyös utcában egy emeleti lakás, mely áll 5 szoba és a szükséges mellék helyiségekből, továbbá a földszinten egy 3 szobás lakás és két 1-1 szobás lakás, ez utóbbiak esetleg butorozva, augusztus hó 1-jére kiadók. Bővebbet e lap szerkesztőségénél.

Saját érdekében csak BOHN-féle nagykikindai és zombolyai cserépet fogadjon el és utasítson vissza más : : silány minőségű cserépet, mert : :
csak a BOHN-féle cserépet jutányos, szép és szakszerű fedőanyag
Tessék mintát és árjegyzéket kérni.
BOHN-CSERÉPGYÁR Zombolya.

Nyom. Feigl Gyula könyvnyomdájában Közsegben.